

У слові розкривається душа

«Очі – це дзеркало душі» - був переконаний Лев Толстой, і згодом ця фраза стала загально відомою. Однак він не перший і не останній, хто висловив цю думку. Про властивість очей відображати сутність людини писало і говорило чимало письменників, серед яких Жуль Ренар, Пауло Коельйо і Ральф Волдо Емерсон. Досі з'являється купа віршів та есеїв із тією ж ідеєю за основу. Сьогодні майже ніхто не сумнівається, що подивившись у очі співрозмовника, можна побачити його суть.

Але чи можна сказати, що такою ж властивістю наділене слово? Чи розкривається у слові душа? І чия сутність тоді проявляється?

Тільки українська мова налічує близько 256 тисяч слів. Початки вона бере ще за часів праслов'янської мовної єдності, це приблизно V-VII століттях. Отже деяким словам, якими ми користуємося більше ніж тисяча років. Проте в більшості випадків значення, яке люди вкладають у сказане змінилося. Раніше промовляли «будь ласка», не тому що це вимагали суспільні правила виховання. У цьому словосполученні ховалося прохання: будьте ласкаві. Тобто в момент формування цієї фрази та її значення людина щиро просила когось про послугу. Це йшло від серця. Тоді виходить, що у словах проявляється душа їхніх засновників, авторів. Але як часто ми замислюємося про словотворення? Майже ніколи. Чи впливає з цього, що не вкладаючи у слова сенс, який вбачали наші предки, ми губимо душу слів? Поки я думаю, що так.

Як бачите, за період існування мови слова стали інструментами. Я можу взяти аркуш паперу і написати великими літерами «Мама». У цей момент я могла думати про любую неньку, а могла виконувати завдання: просто написати це слово. Швидше за все, людина, яка побачить цей напис, не зверне на нього особливої уваги або забуде через декілька хвилин. І тут мене не покидає думка, що слова це лише комбінації букв, які не мають значення.

Але для дитини одного року слово «мама», зазвичай, найперше та найбільш усвідомлене з-поміж усіх вигуків, бо означає найріднішу та найважливішу людину – неньку. Це значить, що у слів постійно з'являється новий сенс, який може співпадати з попереднім. До того ж, маленька дитинка природня і не приховує свої почуття. Усі її емоції та дії щирі і показують справжню її. Мені здається, що саме тому слово «мама» з вуст крихітки настільки бентежливе і зворушливе для інших.

Постає питання, чи варто вважати лише дитячі слова щирими та душевними? Тим паче, що до певного віку дитина не вміє брехати взагалі. Невже дорослі не вкладають душу в сказане?

На тому тижні я дуже довго не могла розв'язати задачу, яку задали на домашнє. Я витратила декілька годин, але так і не зсунулася з мертвого місця. А потім написала одногрупнику, аби спитати, чи виконав він завдання. У відповідь отримала підказку, яка допомогла мені подолати складнощі у розумінні. Коли я нарешті впоралася, то була надзвичайно щаслива. Я схопила телефон і надіслала повідомленням такі слова подяки, в яких мої емоції та почуття тоді знайшли найліпше відображення. Без жодного сумніву, це було від душі.

Отже у словах дорослих теж може розкриватися душа.

Проте ці приклади кажуть, що просто слово емоційно незрозуміле людям. Якби мене попросили вивести формулу «слів, у яких розкривається душа», я б сказала: «На мою думку, у цій формулі має бути дві складові: одна постійна, а інша змінна. Перше – це обов'язково щирість висловлення. А друге – це знання історії, які надають особисте значення цим словам».

Так породжується визначна поезія і проза. Почуття авторів, завдяки філігранному поєднанню слів перетворюються у шедеври, які знаходять відклики у душах читачів. Я читаю їхні твори і щось відчуваю. Раптово розумію: це не значить, що мої почуття співпадають із переживаннями авторів. Їхнє переплетіння слів знайшло особливе відлуння у мені і відкрило частинку моєї душі. Тоді слова завжди розкривають щось у мені. А чи діє це в інший бік?

Я подумки повертаюся до ситуації з домашнім завданням. Що було б, якби я випадково переплутала номер і моє повідомлення з подякою прийшло вам? Чи могли б ви точно сказати, що я написала ці слова від душі? Чи знайшли б вони у вас якийсь відлуння? Гадаю, що ні. Але я свою душу у слова бачу. Чого тоді не вистачає? Відповідь проста. Дійсно, треба знати причини використання слів та вкладене значення. Не дарма моя вчителька літератури перед аналізом творів завжди казала: «Ви маєте знати історію автора, аби оцінити і вловити важливість кожного написаного слова».

Виявляється, що придумана мною формула давно існує і працює. І тоді я впевнено можу сказати, що для розкриття душі просто слова, як поєднання звуків або символів на письмі, не достатньо.

Душа – це надзвичайно складне поняття, яке за існування людства досі не сформульоване. І я сумніваюся, що за відведені мені роки життя, хтось знайде правильніше тлумачення цього терміну. Але чи треба воно нам? Людина наділена можливістю на рівні чогось магічного і дуже природнього, такого як вібрації або інтуїція, розуміти оточуючих. Нащо видумувати штучні способи порозумітися? Хіба наші природні вміння не прекрасні? Зупиніться і витратьте декілька хвилин, аби замислитися над цим.